

maskinu skoytt uppi mitt eintak.

Nú kunnu lesararnir meta saman Øregaards og mína frágreiðing við »originalin« av tí, ið fólkaflokksmenn og vit vóru samdir um. Eg eri ikki í iva um, at tað ikki finst ein einasta ærlig sál, sum ikki vil ásanna okkara frágreiðing um ta endiliga úrslitið sum 100 prosent sanna.

Og Richard Long, Poul Petersen og Thorstein Petersen kunnu rætta 3 fingrar í loft uppá, at frammanfyrri prentaða uppskot er tað, ið teir vóru samdir við javnaðarmenn um sum semingaruppskot.

Í Havn, tann 10/4 1946.

P. M. Dam.

Skipamyndin í Føroyum

Tað eru teir, ið mangan halda, at vit mugu vera varnir og ikki ovkeypa okkum av skipum. Helst vera varnir við hesum snurriðsbátunum. Tað er ikki framtíðin, og vit vita ikki, hvussu okkara ferskfiskahandil fer at laga seg. So verða vit at leggja innibrendir við ónýttandi skipum.

Men fara vit at kanna eftir skipamøngdini hjá Føroyingum, so má haldast, at talið er ikki so ógvuligt. Vit hava so verri enn so rúmd fyri okkara sjófarandi fólk. Vit mugu skifta eins og undir krignum, og teir, ið av fara, leggja so arbeiðsleysir uppi á landi.

Og meta vit skipatal okkara við skipatalið hjá øðrum fólkum, so er okkara, hóast vit taka stóðdarminin við, so nógv tað minna. Danir t. d. hava einar 3000 fiskibátar. Sjálvandi er fólkamøngdin mangar ferðir størri hjá teimum enn hjá okkum. Men so skulu vit minnst til, at Danir eru ikki fiskitjóð. Teir eru eitt landbrúksfólk, og øll vinna teirra ástendur landbrúkinum. Vit eru so út í odd og egg ein fiskitjóð, og alt okkara vinnuliv hongur í sjónum og fiskinum. Vit hava ikki ein brekpart av teimum førum, Danir hava. Vit hava kanska ikki, um øll hesi førini eru uppiroknað, ið umbíðin eru men ikki komin, fimti snurri-váðsbátar.

Og so tá ið vit fara til Íslands at hyggja eftir, hvat teir hava av skipum. Tá hoyra vit um eitt skipakeyp við fyrri og annað eftir. Tí teirra áskoðan er, at hvussu so vordu verður við peninginum, hitt virðismesta tjóðin eigur er framleiðslutjóð. Ambóð at arbeiða við, at veidda við. Í tí liggur landsins rætti ríkdómur, og tí er at leggja størsta dentin á at fáa nakad, menn kunna starvast við og fáa vinning av.

Eitt annað er eisini í hesum førni at geva gætur. Fiskakvota verður oftast útbýtt eftir teirri fiskimøngd, avvarandi land hefur veitt og avt. Ongland spyr eftir, hvussu

Hildið má verða uppat at oyðiveiða silini.

Eitt silafátækt vatn kann verða líknað við ein fuglafátækan ella fuglatóman haga. Einki hugnaligt er tað at ganga um ein haga, har ein týðiliga kennur á sær, at fólk hefur gingið illa um fuglin.

Mangastaðnis eru vótn okkara vókur, men tá ið silamangið, sum har hoyrði til, er farin upp í einki, missa vit tann tokka til tey, sum vit hövdu, tá vit kundu siggja silini leika sær har.

Men silamangið er eisini ein verulig landsogn, sum ikki er uttan týðing, minni enn so. Víst hava vit eina silalóg, men tað er ikki litið, ið syndað verður móti henni. Hetta óskil má fáa ein enda. Eitt er at vera á lógligari silaveiðu, eitt annað er at láta sum um eingin lóg er til og fara fram við tí ringasta oyðufiskiskapi.

Ur einum brævi frá einum vælvirdum landsmanni, kónur í øllum viðvikjandi silum, sum væl var vert at flyta fram í síni heild, skal eg her endurgeva ein údráttur:

Um sjósilini skrivur hann, at tey eru heilt oydd burtur í summum áum og koma kanska óngatið aftur har. Visindarligrar ransóknir hava víst, millum annað í Skotlandi, at tað er skjótt at oyða hetta silaslagið. Eldri menn siga, at nógv av stórum silum vóru at fáa í áum her í Føroyum, har nú ikki er eitt sjósil at siggja.

Atvoldin til hetta er hin ólógliga oyðuveiða, sum mangastaðnis fer opinlyst fram. Tá ið sjósilini um heystið samlast við áarmunnan, í ósum, verður nótt sett, og kann tá eftir einari nátt all verða sópað upp, sum har hefur samlað seg saman. Í ánum verður lýst við ljósi eftir silunum, og mangan verða posar settir í áartrongar, so at illi silini mugu falla í teir. Einans í fáum plássum sum t. d. á Sandi og í Saksun gongur tað regluliga til, men annars í teim flestu plássum er tað, sum eingin lóg er til.

Eftir míni hugsan — heldur brævskrivarin fram — er silalógin nóg strong, og eg haldi ikki, at tann vanligi fiskiskapur við maðki ella flugu minskar um silamangið, men tað má verða ein endi við tí lógleysa oyðufiskiskapinum.

Brævskrivarin endar við í vókrum orðum at peika á, at vit sjálvandi fyrst og fremst fyrri okkara egnskyld mugu uppenjast til at seta prís uppá, at fiskilivið ikki kólnar út í okkara áum og vótnum, men vit eiga eisini at lata ferðamenn, sum her koma, siggja, at vit duga at halda hús við teimum ognum, sum land okkara eigur.

Brævið endar við at siga, at koma má til, at tað verður eins manninkandi fyrri hann, ið fer fram við ólógligum oyðufiski sum fyrri hann, ið ger heiðarfuglinum ónáðir.

— Satt er, sum her er sagt, og tað má nú koma eitt annað lag á silaveiðuna. Til hetta mugu allar góðir landsmenn hjálpa. Lógirnar eru til at verða aktaðar og ikki bert til at standa á pappirinum.

Tað kundi annars kanska ikki vera óhent, um kónir menn hugdu av nýggjum gjeðnum silalógina. Hon tykist mer ikki at vera heilt sör fyrri brek.

Sperri Patursson.

nógvan fisk vit hava flutt inn til teirra, og so seta teir kvotu eftir hesi støddini.

Vit hava tibetri onga avmarkaða kvotu fingið í Onglandi, vit hava lovti at flyta inn á marknaðin alla okkara veiðu. Men tann dagur kann koma, at eitt mark verður sett, ein kvota verður givin okkum. Og so verður hon givin í mun til tað vit hava fært til teirra. Tað er tí eingin ørvitispolitikkur at fáa ferskfiskafer og flyta mest møguligt av ferskum fiski hesi árin, meðan einki band er sett. Men klókast man vera at hava slík fer, ið nýtast kunnu til ymsar veiður.

Javnaðarflokksins uppskot til stjórnarskipan í samráðingunum í Danmark

Eg siggi, at „Dagblaðið“ hefur haft frægd í at siga fyrri lesarum sínum, at javnaðarflokksins sendimenn ikki skulu hava lagt fram fyrri ríkisstýrið tað stjórnarskipanaruppskotið, sum javnaðarflokkurin hevði samtykt og haft frammi í lögtingsins stjórnarskipanarnevnd. Eg skilji eisini á „Krossi“, at hann hefur hug at geva sínum lesarum somu tíðindi.

Soleiðis orsakað av hesum báðum blóðum fari eg at loyva mær at geva hesar rættleiðandi upplýsingar:

Javnaðarflokkurin legði fram í lögtingsins stjórnarskipanarnevnd eitt fullfjggað stjórnarskipanaruppskot. Einki annað heilskað skriftligt uppskot kom fram í hesi nevnd.

Ríkisstýrið varð gjørt kunnugt við hetta uppskot, aðrenn samráðingarnar í Danmark vóru byrjaðar.

Flokkarnir og ríkisstjórnardelegasjonin vóru longu á øðrum fundi samd um eina samráðingskrá, og at einki endaligt skriftligt uppskot frá teim føroysku flokkunum skuldi verða framselt fyrr enn „generaldebaturn“ um øll viðurskifti og allar spurningar Føroya og Danmarkar imillum var liðugur.

Tá ið hesin hövudsóðadráttur var liðugur og ríkisstjórnin hevði haft hövið til at hoyra flokkanna stóðu skuldi ríkisstjórnarnevndin seta fram sína fyrirlisstóðu og áskoðan.

Hetta gjörði ríkisstjórnarnevndin í skrivi av 25-2-46.

Nakrir av teim føroysku nevndarlimum fóru tá stult aftaná til Bretlands at samráðast um fiskasöluna. Undirritaði var ein millum teir. Flokkarnir máttu tessvegna biða við at svara ríkisstjórnarnevndini, til vit vóru komin aftur úr Bretlandi.

Til fyrsta samráðingarfund aftaná Bretlandsferðina sendu Øregaard og undirskrivaði statsministerarum, sum formanni samráðinganevndanna okkara, javnaðarmanna, principala fullfjggaða uppskot eins og viðmerkingar til ríkisstjórnarnevndarritið við söljóðandi fylgisskrivi:

p. t. Bohus Hotel, Köbenh., d. 11-3.

1946.
Hr. Statsminister Knud Kristensen
Statsministeriet, Kbh.

Underskrevne socialdemokratiske Repræsentanter i den færøske Delegation til Behandling af det fremtidige Forhold mellem Færøerne og det egentlige Danmark tillader os herved hoslagt at fremsende det færøske Socialdemokratis principale Forslag som Forhandlingsgrundlag vedr. den fremtidige Ordning for Færøerne.

Forslaget er i Overensstemmelse med det af os paa det færøske Socialdemokratis Vegne fremførte under de mundtlige Forhandlinger, der har fundet Sted mellem nævnte færøske Delegation og en af Ministeriet udpeget Delegation fra dansk Side til Behandling af foran nævnte Forhold godkendt som Forhandlingsgrundlag og vi kan oplyse, at forinden vor Afrejse fra Færøerne er samme Forslag af den socialdemokratiske Partiledelse paa Færøerne samt af Bestyrrelserne i de lokale socialdemokratiske Partiforeninger deroppe.

Vi tillader os ogsaa hoslagt at tilstille Dem nogle Bemærkninger til det af Dem og de andre danske Delegationsmedlemmer fremsatte Forslag af den 25. Febr. d. A.

Med Ærbødighed

P. M. Dam. J. Fr. Øregaard.

Eg skal í næsta blaði lata endurprentað okkara uppskot og viðmerkingar til ríkisstjórnarnevndarskrivið. Aðrenn eg endi er tað kanska styrkjandi um sannsöguna av hesum at taka upp aftur úr fundarreferatunum úr minari framförlu hesum viðvikjandi.

I uppritunum stendur:

„Dam foretog en Gennemgang af Socialdemokraternes principielle Udkast til en dansk-færøsk Ordning saaledes som det nu var udformet i Paragraffer. Socialdemokraterne er klare over, at de ikke har Flertal, og har derfor forsøgt at udforme Forslaget saaledes, at der kunde forhandles om det.“

Dam omtalte derefter de Bemærkninger til Regeringsforslaget, som Socialdemokraterne havde afgivet. Forslaget maatte nøjere udformes af Juristerne, men hvis der virkelig inden for disse Rammer kunde gives Lagtinget den reale Magt, som Socialdemokraterne ønskede, saa kunde Socialdemokraterne godt tiltræde dette Forslag.

Takkede for Forslagets Anerkendelse af Flaget, som maatte udformes saaledes, at det paa Fartøjerne var Kaptajerne og Mandskabet og ikke Rederne, der afgjorde, hvilket Flag Fartøjet skulde føre.

I Havn, tann 12-4 1946.

P. M. Dam.
(Framhald).

AJS Thorshavns Mælkforsyning & Margarinefabrik

For Paaskeperioden gælder følgende Fartplan for vore Rutebaade.

Skærtorsdag 18. April:

»Tróndur« til Skaalefjord efter Mandagsplan, dog kun Formiddagsturen.

»Streymur« til Sundelaget, ligeledes efter Mandagsplan.

»Dugvan« til Heste-Skopen-Nølse, men kun Formiddagsturen.

Langfredag 19. April sejes ikke.

Lørdag den 20. April sejes planmæssigt.

Mandag den 22. April:

Sejes planmæssigt, men kun Formiddagsturen.

Thorshavn, den 11. April 1946.

DAN motorar

Solitir og drivsikkir, gott egnaðir til fiskaribruk, leverast sjótt í støddum frá 3½ til 50 H.K.

Spyr um pris hjá umboðsmanninum Hj. á Heygum, Tvøroyri.

2 unge Karle,

16—19 Aar, med Interesse for Landbrug, kan faa gode, lærerige Pladser paa 2 mindre Gaarde Vendsyssel.

Tilbud og Lønfordring snarest til

Erik Møller,
»Aldershaab«, Sindal,
Danmark.

Tit fáa

bestu málingina hjá okkum.

M. P. Jacobsens málarabúð.